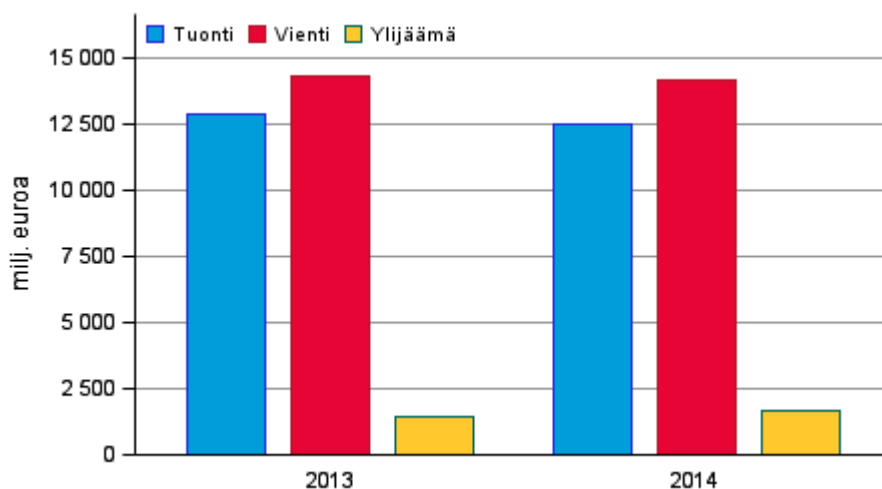

Palvelujen ulkomaankauppa 2014

Tietotekniikkapalveluista ylijäämää palvelujen ulkomaankauppaan

Palvelujen ulkomaankaupan ylijäämä kasvoi yli kymmenen prosenttia vuonna 2014 edellisvuoteen verrattuna Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan. Suurin osa kasvusta selittyy tietokoneohjelmistojen viennillä, joka kasvoi yli miljardi euroa. Sekä tietokoneohjelmistot että muut tietotekniikkapalvelut ovat yli 2 miljardia euroa ylijäämäisiä, mistä johtuen tietotekniikkapalvelujen kokonaisylijäämä on 4 miljardia euroa.

Palvelujen tuonti, vienti ja ylijäämä 2013-2014, milj. euroa

Palvelujen vienti ja tuonti vähenivät hieman vuonna 2014. Palveluja vietiin 14,2 miljardin euron arvosta palvelujen tuonnin ollessa 12,5 miljardia euroa. Palvelujen ulkomaankauppa oli 1,6 miljardia euroa ylijäämäinen. Ulkomailla käsiteltyjen tavaroiden ja välityskaupan nettomyynnin arvo lähes puolittui vuonna 2014 edellisvuoteen verrattuna. Kyseisestä erästä saatu arvo oli vuonna 2014 enää 1,6 miljardia euroa, kun se vuonna 2013 oli vielä 2,8 miljardin euron tasolla.

Ulkomailla valmistettujen tavaroiden myyntien kate 2013–2014, milj. euroa

Erä	2013	2014*
Ulkomailla käsiteltyjen tavaroiden ja välityskaupan nettomyynnit	2 810	1 637

Palvelujen viennin ja tuonnin rakenteet erilaisia

Palvelujen ulkomaankaupan viennissä lähes puolet arvosta kertyy tietotekniikkapalveluista. Tietotekniikkapalvelujen lisäksi muita merkittäviä erä palvelujen viennissä vuonna 2014 olivat tekniset, kaupankäynnin ja muut liike-elämän palvelut, tutkimus- ja kehittämistoiminnan tulosten käyttölisenssit sekä rakentaminen ulkomailla ja projektitoimitukset ulkomaille. Yhdessä nämä kattavat liki 80 prosenttia palvelujen viennistä. Näistä tutkimus- ja kehittämistoiminnan tulosten käyttölisenssit sekä rakentaminen ulkomailla ja projektitoimitukset ulkomaille tippuivat kolmanneksen edellisvuoteen verrattuna.

Tuonnissa vastaava yksittäistä poikkeuksellisen suurta erää ei voida nostaa esiin. Palvelujen tuonnissa merkittäviä erä ovat tutkimus- ja kehittämispalvelut, mainonta, markkinointi ja mielipideselvitykset, kaupankäyntiin liittyvät palvelut sekä sellaiset palvelut, joita ei voida sijoittaa käytetyn luokituksen muihin eriin. Edellä mainitut erät kattavat noin puolet palvelujen tuonnista. Kaupankäyntiin liittyvien palvelujen tuonti kasvoi selvästi edellisvuoteen verrattuna ollen vuonna 2014 lähes miljardi euroa. Samalla ajanjaksolla menot muualla luokittelemattomiin rojalteihin ja lisensseihin kuitenkin vähenivät lähes puoleen. Suurin alijäämä palveluista syntyy tutkimus- ja kehittämispalveluista sekä yritysten ja liikkeenjohdon konsultointipalveluista. Nämä erät ovat molemmat noin 1,5 miljardia euroa alijäämäiset.

Merkittävimmät kauppakumppanit EU-maista

Alueittain tarkasteltuna merkittävimmät kauppakumppanit ovat pysyneet samoina edellisvuoteen nähden. Euroopan unionin maat kattavat tuonnista 67 prosenttia ja viennistä 57 prosenttia. Merkittävin muutos maittäisissa luvuissa oli palvelujen tuonnin väheneminen Irlannista lähes puoleen edellisvuoteen verrattuna.

Aasian maista Suomen merkittävimmäksi kauppakumppaniksi palvelujen viennissä Kiinan ohi nousi Japani, jonka osuus Aasian viennistä oli 20 prosenttia. Palvelujen tuonnin osalta puolestaan Kiina pysyi merkittävimpänä kauppakumppanina reilun 40 prosentin osuudellaan koko Aasian tuonnista. Amerikan osalta Yhdysvaltojen osuus on merkittävin sekä viennissä että tuonnissa myös vuonna 2014.

Palveluerittäisissä jakaumissa eroja alueittain

Muualla luokittelemattomista rojalteista ja lisenssimaksuista saatujen tulojen ja maksettujen menojen alueelliset jakaumat eroavat toisistaan. Rojalteihin ja lisensseihin liittyvät maksut kohdistuvat pääosin Euroopan unionin maihin. Niistä saatavat tulot tulevat EU-maista, Aasiasta ja Amerikasta, joiden kunkin osuus tuloista on noin kolmannes.

Rakentamispalvelujen ja projektitoimitusten alueellinen kohdistuminen on vastaava. Euroopan unionin maiden yritykset tuottavat rakentamispalveluja ja tekevät projektitoimituksia Suomeen, kun taas suomalaisten yritysten rakentamispalvelut ja projektitoimitukset kohdistuvat ympäri maailmaa. Aasian maiden osuus rakentamispalvelujen ja projektitoimitusten viennistä väheni edellisvuoteen verrattuna Euroopan unionin maiden osuuden kasvaessa.

Muiden liike-elämän palvelujen osuus palvelujen tuonnista on kolme neljäsosaa Aasian ja Amerikan maissa. Euroopassa tämä osuus on vain puolet. Vastaavasti muualla luokittelemattomien rojalteiden ja lisenssimaksujen osuus palvelujen viennistä Aasiassa ja Amerikassa on suurempi kuin Euroopassa, jossa muiden liike-elämän palvelujen osuus on merkittävämpi.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Palvelujen tuonti ja vienti palveluerittäin 2013–2014, milj. euroa.....	4
Liitetaulukko 2. Palvelujen tuonti ja vienti alueittain 2013–2014, milj. euroa.....	4
Palvelujen ulkomaankauppatilaston laatuseloste.....	5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Palvelujen tuonti ja vienti palveluerittäin 2013–2014, milj. euroa

		2013	2014*
Tuonti	Yhteensä	12 837	12 519
	Tuotannolliset palvelut	512	633
	Muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut	182	233
	Liikenne (posti- ja kuriiripalvelut)	77	92
	Rakentaminen ja projektitoimitukset	216	141
	Rahoituspalvelut	1 109	856
	Muualla luokittelemattomat rojalit ja lisenssimaksut	1 443	818
	Televiestintä- tietotekniikka- ja tietopalvelut	2 473	2 539
	Muut liike-elämän palvelut	6 691	7 133
	Henkilökohtaiset kulttuuri- ja virkistyspalvelut	135	74
Vienti	Yhteensä	14 311	14 160
	Tuotannolliset palvelut	801	719
	Muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut	109	188
	Liikenne (posti- ja kuriiripalvelut)	242	165
	Rakentaminen ja projektitoimitukset	1 626	1 097
	Rahoituspalvelut	236	256
	Muualla luokittelemattomat rojalit ja lisenssimaksut	2 666	1 834
	Televiestintä- tietotekniikka- ja tietopalvelut	5 163	6 545
	Muut liike-elämän palvelut	3 433	3 314
	Henkilökohtaiset kulttuuri- ja virkistyspalvelut	36	42

Liitetaulukko 2. Palvelujen tuonti ja vienti alueittain 2013–2014, milj. euroa

		2013	2014*
Tuonti	Yhteensä	12 837	12 519
	EU-28	8 986	8 431
	Muu Eurooppa (ei EU-28)	601	538
	Amerikka	1 597	1 745
	Afrikka	150	132
	Aasia	1 455	1 556
	Oseania	22	24
	Tuntematon	27	94
	Vienti	Yhteensä	14 311
EU-28		8 102	8 064
Muu Eurooppa (ei EU-28)		1 340	1 240
Amerikka		1 978	1 999
Afrikka		395	393
Aasia		2 331	2 271
Oseania		100	116
Tuntematon		66	77

Palvelujen ulkomaankauppatilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilaston tuottaa Tilastokeskus. Tilaston laatiminen perustuu Euroopan Parlamentin ja Neuvoston asetukseen (184/2005), jossa säädetään maksutasetta, kansainvälistä palvelukauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevista tilastoista ja jota on päivitetty Komission asetuksessa (555/2012). Lisäksi laadinnassa noudatetaan Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n maksutasekäsikirjan (Balance of Payments Manual 6th ed. 2009) ja Yhdistyneiden kansakuntien julkaiseman kansainvälisen palvelukaupan tilastoja koskevan käsikirjan (Manual on Statistics of international trade in services 2010) suosituksia. Palvelujen ulkomaankaupan tiedustelut ovat tiedonantajille lakisääteisiä perustuen tilastolakiin (280/2004, 14 §). Tilastokeskus rahoittaa palvelujen ulkomaankauppatilaston tuotannon.

Tilasto kattaa tuotannolliset palvelut, huolto- ja korjauspalvelut, posti- ja kuriiripalvelut, rakentamisen, osan rahoituspalveluista, henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut, televiestintä-, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut, muut liike-elämän palvelut, henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut sekä ulkomailla myytyjen tavaroiden katteen. Sisältöön ei kuulu matkailuun tai kuljetukseen liittyvät palvelut, vakuutuspalvelut eikä välilliset rahoituspalvelut. Viennin ja tuonnin palveluerittäiset tiedot luokitellaan maakohtaisesti maksutaseen maaluokitusten mukaisesti.

Tilasto kattaa seuraavat palveluerät:

- **Tuotannolliset palvelut**
- **Muualla luokittelemattomat huolto- ja korjauspalvelut**
- **Kuljetus**
  - Posti- ja kuriiripalvelut
  - Rahtimaksut kuljetuspalveluista (vain tuonti)
- **Rakentaminen**
  - Rakentaminen ja projektitoimitukset ulkomailla
  - siitä: kustannukset ulkomailla (vain vienti)
  - Rakentaminen ja projektitoimitukset Suomessa
- **Rojalit ja lisenssimaksut**
  - Franchise- ja tavaramerkkien lisensointimaksut
  - Tutkimus- ja kehittämistoiminnan tulosten käyttölisenssit
  - Tietokoneohjelmien jäljentämiseen ja jakeluun liittyvät lisenssit
  - Audiovisuaalisten tuotteiden jäljennys- ja/tai jakelulisenssit
  - Muiden tuotteiden jäljennys- ja/tai jakelulisenssit
- **Televiestintä- tietotekniikka- ja tietopalvelut**
  - Televiestintäpalvelut
  - Tietokoneohjelmistot
  - Muut tietotekniikkapalvelut
  - Uutistoimistopalvelut
  - Muut tietopalvelut
- **Tutkimus- ja kehittämisspalvelut**
  - Rääätälöidyt ja rääätälöimättömät tutkimus- ja kehittämisspalvelut
  - Tutkimus- ja kehittämisspalveluihin liittyvien oikeuksien myynnit:
  - Patentit
  - Tutkimus- ja kehittämisspalveluihin liittyvien oikeuksien myynnit: Tutkimukseen ja kehitykseen perustuvat tekijänoikeudet
  - Tutkimus- ja kehittämisspalveluihin liittyvien oikeuksien myynnit: Teollisten menetelmien ja mallien myynti
  - Tutkimus- ja kehittämisspalveluihin liittyvien oikeuksien myynnit: Muut
- **Yritysten ja liikkeenjohdon konsultointipalvelut**
  - Lakiasiainpalvelut
  - Laskentatoimen, tilintarkastus-, kirjanpito- ja veroneuvontapalvelut

- Yritysten ja liikkeenjohdon konsultointi- ja suhdetoimintapalvelut
- Messujen tarjoamat näyttelypalvelut ja kokouspalvelut
- Muut mainonta, markkinatutkimus ja mielipideselvitykset
- **Arkkitehti-, insinööri- ja muut tekniset palvelut**
  - Arkkitehtipalvelut
  - Insinööripalvelut
  - Tieteelliset ja muut tekniset palvelut
- **Maatalouden, kaivostoiminnan ja muun paikalla tapahtuvan jalostuksen palvelut**
  - Jätteiden käsittely ja puhdistuspalvelut
  - Maa- ja metsätalouteen sekä kalastukseen liittyvät palvelut
  - Kaivostoimintaan sekä öljyn- ja kaasunporaukseen liittyvät palvelut
- **Käyttöleasingpalvelut**
- **Kaupankäyntiin liittyvät palvelut**
- **Muut liike-elämän palvelut**
  - Työllistämispalvelut
  - Muualla luokittelemattomat muut liike-elämän palvelut
- **Henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut**
  - Audiovisuaaliset alkuperäistuotteet
  - Muut audiovisuaaliset palvelut
  - Taiteisiin liittyvät palvelut
  - Koulutuspalvelut
  - Terveyspalvelut
  - Perinne- ja virkistyspalvelut
  - Muut henkilökohtaiset, kulttuuri- ja virkistyspalvelut, muualla luokittelemattomat

sekä seuraavat tavaraerät:

- **Välityskauppa**
- **Ulkomailla tuotetut tavarat**

Palvelujen ulkomaankaupan tilastoa käytetään maksutaseen ja kansantalouden tilinpidon laadinnassa. Tiedot toimitetaan Eurostatille, Euroopan Keskuspankille (EKP), Kansainväliselle valuuttarahastolle (IMF) ja OECD:lle osana maksutasetta.

Palvelujen ulkomaankauppatilasto on valtakunnallisesti kattava. Koska tiedot kysytään yritystasolla, tilastoa ei voi alueellistaa.

Palvelujen vienniksi lasketaan tilanteet, joissa yritys vastaanottaa korvauksen ulkomaiselta talousyksiköltä vastikkeena palvelusta. Vastaavasti tuonnissa suomalainen talousyksikkö maksaa ulkomaiselle toimijalle vastineena palvelusta. Tilastoon sisältyvät myös konserniyritysten väliset palvelutransaktiot.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilastotiedustelun kehikko muodostetaan Tilastokeskuksen yritysrekisterin pohjalta. Tilastoinnin perusyksikkö on yritys. Tiedot kootaan vuosittaisella ja neljännesvuosittaisella tiedustelulla suoraan yrityksiltä. Vuosittain tiedustelujen piiriin kuuluu kaikkiaan noin 3600 yritystä.

Yritysrekisteristä poimittu kehikko jaetaan kokonaistutkimukseen ja satunnaisotokseen. Kokonaistutkimukseen kuuluvat yritykset, jotka ovat raportoineet palvelujen ulkomaankauppaa edellisvuonna tai joilla oletetaan olevan palvelujen ulkomaankauppaa. Satunnaisotos on ositettu ulkomaalaisomisteisuuden, henkilöstömäärän ja toimialan perusteella. Kokonaistutkimukseen kuuluvilta yrityksiltä kysytään sekä maa- että palvelueräjakautta, otosyrityksiltä vain palvelueräjakautta.

Otostiedot korotetaan kattamaan kokonaistutkimuksen ulkopuolelle jäävät yritykset. Vastaamattomien kokonaistutkimukseen kuuluvien yritysten tiedot imputoidaan edellisen vuoden vastauksen tai henkilöstömäärän perusteella.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tutkimuksen tärkeimmät virhelähteet liittyvät vastaukseen sekä yli- ja alipeittoon. Koska palvelujen ulkomaankaupan tiedustelujen vastausprosentti vuositasolla on ollut noin 90, on vastauskadon vaikutus vähäinen. Kyselytutkimuksen peitolla tarkoitetaan tutkimuskehikon oikeellisuutta suhteessa siihen yritysjoukkoon, joka kyselyllä halutaan tavoittaa. Tämän tiedustelun kohdalla lähinnä alipeitto on mahdollinen virhelähde, koska kaikkien vientiä ja tuontia harjoittavien yritysten määrittäminen on haastavaa.

Palvelujen määritelmät sekä tiedonantajien mahdollisuudet toimittaa niiden mukaista relevanttia tietoa ovat yksi oleellinen virhelähde. Palveluerien määritelmien suhteen tapahtuu väärinkäsityksiä, jolloin tiedustelun vastaukset jäävät puutteellisiksi tai kirjautuvat osin väärin eriin. Lisäksi tiedonantajien on joissakin tapauksissa hankala kerätä oikeat tiedot yrityksen tietojärjestelmästä, jolloin tieto on arvioitu yrityksessä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilasto ilmestyy vuosittain. Tilaston tiedot kattavat kunkin kalenterivuoden aikana toimitetut palvelut.

Ennakkotiedot palvelujen ulkomaankaupasta julkistetaan kesäkuun alussa. Lopulliset tiedot julkaistaan noin vuoden viiveellä tilastovuoden päättymisestä. Ennakolliset tiedot voivat muuttua aineiston täydentymisen ja muutosten vuoksi.

Tilastokeskuksen julkaisukalenteri löytyy osoitteesta:

<http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>

5. Tietojen saatavuus ja selkeys

Palvelujen ulkomaankauppatilaston tiedot sekä kuvaus ja muut metatiedot julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla: <http://tilastokeskus.fi/til/pul/index.html>

Tilastokeskus julkaisee maksutaseen yhteydessä tietoja palvelujen ulkomaankaupasta:

<http://www.stat.fi/til/mata/>

Palvelujen ulkomaankauppatilaston yritysaineisto on mahdollista saada tutkimuskäyttöön suojatussa muodossa. Käyttö tapahtuu Tilastokeskuksen tutkimuslaboratoriossa. Lisätietoja:

<http://tilastokeskus.fi/tup/mikroaineistot/index.html>

Lisätietoja tilastosta antavat Yhteystiedot -sivulla mainitut henkilöt. <http://www.stat.fi/til/pul/yht.html>

6. Tietojen vertailukelpoisuus

Tilastokeskus julkaisee palvelujen ulkomaankaupan tiedot osana maksutasetta. Maksutaseen palvelujen ulkomaankaupan tietoihin sisältyy palvelujen ulkomaankaupan tilastossa julkistettujen palvelujen lisäksi kuljetus, matkailu sekä vakuutuspalvelut ja välilliset rahoituspalvelut. Rakentaminen on tilastoitu kansantalouden tilinpitoon palvelujen ulkomaankaupaksi vasta EKT2010-laskentauudistuksen myötä. Aiemmin rakentaminen kirjattiin yrittäjätuloihin.

7. Selkeys ja eheys / yhtenäisyys

Tilastovuodesta 2013 alkaen tiedot on kerätty uuden manuaalin mukaisesti, mistä johtuen tiedot eivät ole täysin yhtenäisiä ja vertailukelpoisia aiempiin tilastovuosiin. Palvelujen ulkomaankaupan tiedot ovat yhtenäisiä ja vertailukelpoisia tilastuvuosina 2002–2012. Tietoja on kerätty vuodesta 1999 alkaen.

Tuontitietoja on korjattu vuosien 2002–2006 osalta vuoden 2007 aikana. Korjauksen syynä olivat tiedonantajilta saadut lisätiedot. Vuotta 2002 edeltävät tuontitiedot eivät tästä syystä ole vertailukelpoisia korjattujen vuosien kanssa.

Keväällä 2006 palvelujen viennin tasoa korjattiin vuodesta 2000 vuoteen 2005. Korjaus johtui tilastosta aiemmin puuttuneiden palveluerien sisällyttämisestä tilastointiin.

Viennin tasokorjauksen yhteydessä palvelujen viennin maajakauma vuosille 2000 - 2004 jouduttiin palveluerän muualla erittelemättömät liike-elämän palvelut (ml. välityskauppa, käyttöleasing ja muualla luokittelemattomat konsernin sisäiset palvelut) osalta arvioimaan. Arvioinnissa hyödynnettiin tavaroiden ulkomaankaupan maajakaumaa. Palvelujen viennin osalta vuoden 2005 tiedot eivät siten ole maajakauman osalta vertailukelpoisia aiempien vuosien vientitietojen kanssa.

Lisätietoja

Pauliina Peltonen 029 551 2585

Risto Sippola 029 551 3383

Vastaava tilastojohtaja:
Hannele Orjala

globalisaatio.tilastot@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Palvelujen ulkomaankauppa 2014, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-3509 (pdf)